

Jätteen loppukäsittelymenetelmiä koskevat D-koodit sekä niiden käyttöön liittyviä esimerkkejä (sovelletaan vuoden 2022 kirjanpitoon ja siitä eteenpäin)		
Huom! Jos on kyse hyödyntämisestä, kirjataan tieto käyttäen R-koodeja, ei D-koodeja		
Koodi	Selite	Esimerkkejä koodin käytöstä
D 1	Sijoittaminen maahan tai maan päälle, kuten kaatopaikalle.	Jätteen loppusijoittaminen pysyvän jätteen tai vaarattoman jätteen kaatopaikalle.
		Jätteen (esim. ylijäämämaan ja maa- ja kiviaineksen) loppusijoittaminen maankaatopaikalle.
		Jätteen hautaaminen muualle kuin kaatopaikalle, esim. vähäriskisen eläinperäisen jätteen/eläinraatojen hautaaminen.
		Stabiloidun vaarattoman jätteen loppusijoittaminen sisältäen mahdollisen jäteperäisen sideaineen.
		Vaarattomaksi tai pysyväksi jätteeksi luokitellun sivukiven läjittäminen.
		Kiinteän kaivannaisjätteen loppusijoittaminen muulle kuin suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavalle kaivannaisjätteen jätealueelle, jossa pohjarakenteena heikosti vettä läpäisevä luonnonmaa, esim. pysyväksi jätteeksi luokitellun sivukiven, maanpoistomaan, karkean rikastejätteen läjittäminen tai rikastushiekan läjittäminen kuivaläjityksenä.
D 2	Maaperäkäsittely, kuten nestemäisen tai lietemäisen jätteen biologinen hajottaminen maaperässä.	
D 3	Syväinjektointi, kuten pumpattavien jätteiden injektointi kaivoihin, suolakupuihin tai luontaisesti esiintyviin muodostumiin.	
D 4	Allastaminen, kuten nestemäisen tai lietemäisen jätteen sijoittaminen kaivantoihin, lammikoihin tai patoaltaisiin (Pysyväisluonteinen loppusijoitus).	Ruoppausmassojen sijoittaminen esim. läjitysaltaaseen.
		Kaivannaisjätteen sijoittaminen allasmaiselle suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavalle kaivannaisjätteen jätealueelle, esim. nestemäisen tai lietemäisen rikastusjätteen sijoittaminen patoaltaaseen tai sakeutetun ja pastamaisen rikastusjätteen sijoittaminen altaisiin tai kiinteän sivukiven tai rikastusjätteen sijoittaminen sekaläjityksenä altaaseen tai kaivannaisjätteen sijoittaminen muuhun luonnolliseen tai rakennettuun altaaseen.
		Kaivannaisjätteen sijoittaminen muulle kuin suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavalle allasmaiselle kaivannaisjätteen jätealueelle, esim. nestemäisen/lietemäisen rikastusjätteen sijoittaminen patoaltaaseen tai sakeutetun ja pastamaisen rikastusjätteen sijoittaminen altaisiin tai kiinteän sivukiven tai rikastusjätteen sijoittaminen sekaläjityksenä altaaseen tai kaivannaisjätteen sijoittaminen muuhun luonnolliseen tai rakennettuun altaaseen.
		Muun nestemäisen tai lietemäisen mineraalisen jätteen kuin kaivannaisjätteen sijoittaminen allasrakenteiselle kaatopaikalle tai kaivannaisjätteen jätealueelle. Esim. metallien talteenotossa muodostuvien sakkojen ja vesienkäsittelyssä muodostuvien sakkojen ja ruoppauslietteiden sijoittaminen patoaltaaseen.
		Kipsisakan läjitys kipsiferriarsenaattialtaaseen
D 5	Erityisesti suunniteltu kaatopaikka, kuten sijoittaminen vuorattuihin erillisiin osastoihin, jotka on katettu ja eristetty toisistaan ja ympäristöstä (esim. vaarallisen jätteen kaatopaikka).	Jätteen sijoittaminen vaarallisen jätteen kaatopaikalle tai muuhun erilliseen ympäristöstä eristettyyn paikkaan.
		Asbestijätteen loppusijoittaminen kaatopaikan erillisiin soluihin tai osiin.
		Kiinteytetyn öljyisen porauslietteen loppusijoittaminen
		Kiinteän kaivannaisjätteen sijoittaminen suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavalle tiivispohjaiselle kaivannaisjätteen jätealueelle, esim. ei-pysyväksi jätteeksi luokitellun sivukiven tai karkean rikastejätteen läjittäminen tai rikastushiekan läjittäminen kuivaläjityksenä.
		Kiinteän kaivannaisjätteen sijoittaminen muulle kuin suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavalle tiivispohjaiselle kaivannaisjätteen jätealueelle, esim. ei-pysyväksi jätteeksi luokitellun sivukiven tai karkean rikastejätteen läjittäminen tai rikastushiekan läjittäminen kuivaläjityksenä.
D 6	Päästäminen vesistöön, lukuun ottamatta meriä.	
D 7	Päästäminen mereen, mukaan lukien sijoittaminen merenpohjaan.	Vesilaitoksen raakaveden selkeytyslietteen/suodinjätteen päästäminen mereen

D 8	Biologinen käsittely, jota ei mainita muualla tässä liitteessä ja jossa syntyy yhdisteitä tai seoksia, jotka loppukäsittellään jollakin toimista D 1-D 12.	Jätevedenpuhdistamolietteen tai biojätteen kompostointi/mädätys siten, että prosessin lopputuloksena syntynyttä jätettä ei voida hyödyntää eikä sen laatu täytä kompostituotteelle asetettuja kriteereitä (toimitus jätteen D10-polttoon). Jos kyseessä on jätteen kompostointi ennen sen hyödyntämistä esim. kaatopaikan maisemoinnissa tai peitemateriaalina, käytetään R12-koodia. R 3-koodia käytetään, kun kompostoidusta jätteestä valmistetaan kompostituotetta. Öljyisen maan ja lietteen puhdistaminen kompostoimalla mikäli menee loppusijoitukseen, eikä voida hyödyntää mm. kaatopaikan maisemoinnissa tai päivittäispeitossa
D 9	Fysikaalis-kemiallinen käsittely, jota ei mainita muualla tässä liitteessä ja jossa syntyy yhdisteitä tai seoksia, jotka loppukäsittellään jollakin toiminnoista D 1–D 12, kuten haihduttamalla, kuivaamalla tai pasuttamalla. Huom! Tätä koodia käytetään ainoastaan silloin, kun jäte ei päädy hyödynnettäväksi.	Saastuneen maan betonointi tai muun jätteen jäähmettäminen. Pilaantuneiden maa-ainesten käsittely siirrettävällä laitteistolla (matalan/korkean lämpötilan terminen desorptio). Tuhkien, kuonien tai valimohiekkien käsittely fys. -kem. menetelmin kaatopaikkakelpoiseksi Lietteen ja tartuntavaarallisen jätteen terminen käsittely (pl. poltto). Happojen ja emästen neutralointi. Jätteen geotuubikäsittely nestemäisten tai lietelmäisten jätteiden käsittelyasemalla, kun tuotosta ei hyödynnetä, vaan toimitetaan loppukäsittelyyn. Öljyvesiseosten, emulsioiden, työstö-/ pesunesteiden jne. puhdistaminen esim. ultrasuodatuksella, kun jäte ei päädy hyödynnettäväksi. Öljyn- ja rasvanerotuskaivojätteen tai teurastamolietteen kuivattaminen lietealtaissa. Sadevesikaivojen hiekkajätteen ja pesuhallilietteen kuivattaminen allastamalla. Eläinperäisen riskijätteen hävittäminen destruktiolaitoksessa, mikäli jätettä ei hyödynnetä Jätteen esikäsittely haihduttamalla, pasuttamalla, kuivaamalla (esim. esikäsittely kuivatusaltaassa), kovettamalla, termisellä käsittelyllä, stabiloinnilla tai muulla vastaavalla fys.-kem. käsittelyllä ennen loppukäsittelyn (D 1- D12) soveltamista jätteeseen. Huom! Stabiloinnin sideaineena käytetty jäteperäinen materiaali kirjataan vastaanotettaessa R 5.2 koodilla
D 10	Polttaminen maalla (Vaarallisen jätteen polttolaitokset sekä yhdyskuntajätteen poltto, joka ei täytä energiatehokkuusvaatimuksia, vrt. R 1)	Yhdyskuntajätteen polttaminen jätteenpolttolaitoksessa, kun <i>poltto ei täytä energiatehokkuusvaatimuksia</i> (esim. kiinteiden yhdyskuntajätteiden polttolaitos, kun energiatehokkuus jää alle 0,65, ks. R 1.1). Vaarallisen jätteen (ml. jäteöljy) polttaminen vaarallisen jätteen polttolaitoksessa (huolimatta siitä, että energia hyödynnetään). Yhdyskunnista peräisin olevien vaarallisten jätteiden kuten lääkkeiden, liuottimien, maalien jne. polttaminen vaarallisen jätteen polttolaitoksessa. Öljyjätevesiseosten ja kiinteiden öljyllä pilaantuneiden jätteiden, prosessijätevesien, liuotinjätteiden ja suotokakkujen polttaminen polttolaitoksella. Maatilalla syntyneiden eläinraatojen hävittäminen polttamalla tilan polttolaitteistossa (pienen kapasiteetin polttolaitos). Terveystuotteen erityisjätteiden kuten tunnistettavien biologisten jätteiden ja tartuntavaarallisten jätteiden hävittäminen polttamalla. Teollisuuden jätevesien käsittelyssä syntyvät lietteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita, ja jotka hävitetään polttamalla. Hyödyntämiseen kelpaamattoman biojätteen tai lietteen polttaminen D10-polttolaitoksessa (energiatehokkuus jää alle 0,65).
D 11	Polttaminen merellä.	Tämä toimi on kielletty Suomen ja Euroopan unionin lainsäädännössä sekä kansainvälisissä yleissopimuksissa

D 12	Pysyvä varastointi, kuten säiliöiden sijoittaminen kaivokseen (Maanalainen sijoituspaikka tai muu varasto).	Jätteiden (kuten lento- ja kipsituhkan, sivukiven, sammutusjätteen, kalkkijätteen, arinahiekan, kumiromun, kipsin, suodatinkankaiden ja -pölyn) loppusijoitus kaivokseen, maanalaiseen varastoon tai onkaloon (kaivos).
D 13	Yhdistäminen tai sekoittaminen ennen toimittamista johonkin toimista D 1 -D 12. Huom! Tätä koodia käytetään ainoastaan silloin, kun <i>jäte ei päädy hyödynnettäväksi</i> vaan esimerkiksi D10-polttoon tai D 1-sijoitettavaksi kaatopaikalle. Jollei muuta sopivaa D-koodia ole, tähän voi sisältyä ennen loppukäsittelyä toteutettavia alustavia toimia, esikäsittely mukaan lukien, esimerkiksi lajittelu, murskaaminen, paalaus, pelletointi, kuivaus, paloittelu, kunnostus tai erottelu ennen jonkin toimista D 1- D 12 soveltamista jätteeseen.	Sako- ja umpikaivolietteen, puhdistamolietteen ja teollisuuslietteen vastaanotto jätevedenpuhdistamolla, kun liete päätyy D10 polttoon tai kaatopaikalle.
		Puhdistamolietteen siirto käsiteltäväksi toiselle jätevedenpuhdistamolle, kun liete päätyy D10 polttoon tai kaatopaikalle
		Vaarallisten jätteiden kuten lääkkeiden, maalien, öljyjen, painovärien, jäterasvojen, jäähydyntestien, laboratoriojätteiden, happo- ja emäsjätteiden, liimojen, torjunta-aineiden, pesu- ja puhdistusaineiden jne. <u>yhdistäminen ennen niiden hävittämistä polttamalla.</u>
		Jätteen lajittelu, murskaaminen, paalaus, pelletointi, paloittelu, kunnostus tai erottelu ennen loppukäsittelyä (D1 - D12)
D 14	Uudelleen pakkaaminen ennen toimittamista johonkin toimista D 1 - D 13. Huom! Tätä koodia käytetään ainoastaan silloin, kun <i>jäte ei päädy hyödynnettäväksi</i> .	Jätteiden siirtokuormausasemat, joista jätteet toimitetaan loppukäsittelyyn.
		Vaarallisten jätteiden kuten terveydenhuollon erityisjätteiden, aerosolien ja painepakkausten, lääkkeiden, liuottimien, maalien jne. lyhytaikainen välivarastointi / pakkaaminen ennen niiden hävittämistä polttamalla tai muuta D-käsittelyä.
D 15	Varastoiminen vuoden vaihteen yli ennen toimittamista johonkin toimista D 1 - D 14, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia jätteen syntypaikalla ennen poiskuljetusta. Huom! Tätä koodia käytetään ainoastaan silloin, kun <i>jäte ei päädy hyödynnettäväksi</i> .	Raportointivuonna vastaanotetut/syntyneet jätteet, jotka ovat varastossa vuoden lopussa.Vuoden vaihteen yli omasta toiminnasta tai muualta vastaanotettujen jätteiden varastointi esim. jäteasemalla tai vaarallisen jätteen varastossa ennen toimittamista polttoon, loppusijoitukseen kaatopaikalle tai muutoin loppukäsitteltäväksi. Huom! Vuoden aikana varaston läpi kulkeneita jätteitä ei kirjata D15 koodille, vaan ne kirjataan esikäsittelykoodeille esim. D14. Mikäli vuoden aikana vastaanotetusta kyseisestä jätteestä osa käsitellään/lähetetään eteenpäin saman vuoden aikana ja osa jää varastoon vuoden vaihteen yli, voidaan käyttää koko jäte-erälle esikäsittelykoodia (lukuun ottamatta suurempia vuoden vaihteen yli varastoon jääviä jätemääriä, jotka syytä kirjata vastaanotetuksi erikseen D15 koodilla).
		Tuhkien ja kuonien, leijupetihiekan, savukaasujen käsittelyssä syntyvien kiinteiden jätteiden, jne. varastointi vuoden vaihteen yli ennen niiden toimittamista loppukäsitteltäväksi (esim. kaatopaikalle).
		Vaarallisten jätteiden kuten SER:stä poistettujen vaarallisten osien, aerosolipakkausten ja jauhepullojen, kestopuujätteiden, kivihiilitervaa sisältävien bitumiseosten, pilaantuneen maan jne. varastointi vuoden vaihteen yli ennen niiden toimittamista loppukäsittelyyn.